

SETMANARI DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS
 Dedicat ab preferencia al desenvollop de la vida teatral de Catalunya

Sortirà los Dissaptes

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
 En Barcelona. Ptas. 1'00 trimestre.
 Fora ciutat. . . » 1'50 »
 Extranjer y Ultramar. . . » 10'00 l' any.

Director, DON JOAN BRÚ SANGLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
 Carrer de la Unió, 2, botiga

PREUS DE CADA NÚMERO:
 Número corrent. 0'10 Ptas.
 » atrassats. 0'15 »
 » » pera los no suscrits. 0'20 »

NOTAS HISTÓRICAS

II

Per excepció visqué, donchs, Catalunya ab sa vida particularista, desde lo regne de Isabel I fins al de Felip V, salvo los atachs aislats que sovint venían de la *española* Cort.

Mes en cap época Catalunya s' ha ajunyit sense brava y solemne protesta de ressistencia, y per poch que haguém saludat la historia pátria, poden recordarse entre altres fets, las guerras contra Ferran d' Antequera, Joan II y Felip IV, en quina época destaca ab vigorosa entonació, la gran figura del insigne patrici lo canonge Pau Clarís, y com á final, com á punt culminant de protesta, vé luego la fetxa més fatal de la historia nostra, la del 11 de Setembre de 1714.

Lo cor s' esglaya de conmovió dolorosa al repassar aquellas fullas tan tristas com admirables del llibre del passat...

L' amor á la Regió ha estat en tots temps tant arrelat en lo fons del pit del poble catalá, que lo *catalanisme* modern no es altra cosa que la manifestació externa del fervent cult tributat sempre per los catalans á las llibertats de la terra.

De manera, que podém fer derivar lo *catalanisme* actual ó militant y trobar son origen en lo punt mes crítich y afflictiu dels darrers temps de la Historia de Catalunya.—L' any 1714, tanca un período histórich de mala recordansa; en ell han vist molts historiadors la mort de Cata-

lunya y aixís ho consignan en sos llibres; pero nosaltres opiném de molt diferent manera y veyém en aquell dia lluhir la estela de regeneració de nostra pátria.

En 1714, nosaltres hi veyém una rassa generosa y valenta, que cansada de sostenir durant sigles una lluyta ab desequilibri notori de forsas, reta per darrera vegada al enemich, sens que li fassa por lo perdre la batalla, y desapareix davall las runas de sa volguda ciutat; extenuada, vensuda per la lley del mes fort, pero enduhentse embolcallada en sas mortallas, la esperansa de que las generacions vinentas interpretin lo móvil que á n' ells alentava, y continuant l' obra quina segona etapa tan gloriosament terminaren.

En efecte. Pochs pobles poden presentar en sa historia una plana com la que passém á copiar, y que si be es coneguda de molts, es de segur ignorada de gran part de llegidors. Es aquesta lo notable document que segueix:

PREGÓ (1)

«Ara ojats, se fa saber á tots generalment, de part dels tres Excms. Concellers, pres lo parer dels Srs. de la Junta de Govern, personas associadas, nobles ciutadans y oficials de guerra, que separadament están impeding lo internarse los enemichs en la ciutat, atés que la deplorable infelicitat d' esta ciutat *en que avuy resideix la*

(1) Las incorreccions que semblan notar-se en lo transcrit document, no ha volgut tocarlas l' autor d' aquests articles.

llibertat de tot lo Principat y de tota Espanya, està exposada al últim extrem de subjectarse á una entera esclavitut. Notificam, amonestam y exortam, representant pares de la pàtria que se afligeixen de la desgracia irreparable que aménassa lo furor é injust encono de las armas gallospanas, feta séria reflexió del estat en que los enemichs del Rey N. S., de nostra llibertat y pàtria, estant apostats ocupant totes las bretxas, cortaduras, baluarts del Portal Nou, Santa Clara, Llevant y Santa Eularia. Se fa saber que si luego, immediatament de ohit lo present pregó, tots los naturals, habitants y demás gents hábils per las armas, no se presentan en las plassas de Junqueras, Born y de Palacio, á fi de que unidament ab tots los Senyors que representan los Comins, se puga retxassar als enemichs, fent lo últim esforç, esperant que Deu misericordiós millorarà la sort.

Se fá també saber: Que essent la esclavitut certa y forcosa, en obligació de sos empleos, explican, declaran y protestan als presents y DONAN TESTIMONI ALS VENIDERS de que han executat las últimas exhortacions y reforços, PROTESTANT DE TOTS LOS MALS, RUINAS Y DESOLACIONES QUE SOBREVINGUEN Á NOSTRA COMARCA Y AFLIGIDA PÀTRIA Y EXTERMINI DE TOTS LOS HONORS Y PRIVILEGIS, quedant esclaus ab los demás enganyats espanyols y tots en esclavitut del domini francés; pero com tot se confia, que tots com verdaers fills de la pàtria, amants de la llibertat, acudirán als llochs senyalats, á fi de derramar gloriosament sa sanch y vida, per son Rey, per son honra, per la pàtria y per la llibertat de tota la Espanya, y finalment, los diu y fem, á saber: que si després de una hora de publicat lo Pregó no compareixen gent suficient per executar la ideada empresa, es forzó, precis y necessari fer llamada y demanar capitulació als enemichs, antes de venir la nit, per no exposar á la mes lamentable ruina á la ciutat, per no exposarla á un saco general, profanació dels sants temples y sacrifici de noys, donas y personas religiosas.

Y pera que á tots sia generalment notori, que ab veu alta, clara é intel·ligible, sia publicat per tots los carrers de la present ciutat.

Donat en la casa de la Excma. Ciutat, residint en lo portal de Sant Antoni, presents los dits senyors Excms. y personas associadas, á onse de Setembre, á las 3 de la tarde de 1714.»—J. S.

Teatro Catalá

ROMEA

Lo Cos del delict.—Comedia en 3 actes y en prosa original de D. M. Figuerola Aldrofeu—Estrenada lo dijous 31 de Mars.

L' autor se presenta en aquesta obra sense cap classe

de pretensió, se proposa unicament distreure al públich ab escenas de fácil y enginyós enredo y logrant com logra fer riurer al auditori, ja 's dona per satisfet. Té, donchs, la condició de la modestia, y aixó es una bona qualitat. En lo primer acte se fá la presentació de personatjes y es al mateix temps un bonich quadro de costums; presenta l' autor un carrer de Barcelona, moments avants de passar la professó de Corpus, y al mitj de la via pública se concerta la trama cómica que pren cos en l' acte segon.

Aquest té animats diálechs y situacions graciosas que si fossin sostingudas fins al acte tercer fora, *Lo cos del delict* un passatemp més agradable.

Donada la naturalesa d'aquesta comedia no hem pas de dir que lo Sr. Figuerola ha cuydat poch de que los seus personatjes apareguessin ab tons de naturalitat; pero si l' autor hagués volgut lluirse y deixar ben sentat lo seu nom, sens gran esforç se li presentava molt bona ocasió.

De las condicions que revela en diversos passatjes del segon acte, esperém del Sr. Figuerola obras de mes vivacitat y alé.

Lo llenguatge sense ser vulgar, no es per aixó prou atildat, y en algún cas posa en boca dels actors frases que si be fan riurer, son poch cultas. Defectes son aquestos fácil d' esmenar.

Respecte á la representació, estigué algun tant descuidada y nosaltres que únicament apuntém lo nom d' aquells actors que interpretan ab exactitut y comprenen lo tipo que deuben representar, no mes podem aplaudir en *Lo cos del delict*, á la Sra. Munner, al Sr. Capdevila, Pinós y al nen Capdevila, que representá lo seu d' una manera deliciosa.

La presentació escénica deixá bastant que desitjar.

Al acabarse lo segon acte y al finalisar la comedia, l' autor fou cridat á las taulas, surtint unicament al final á rebre los aplausos del públich.

NOVETATS

Lo senyor Saltiveri, apartantse per complert del camí seguit en altra producció seva, respecte de la qual li donarem llavors nostre desinteressat parer, estrená dilluns passat un joguet cómic nomenat *De cóp calent*, que obtingué un éxit bastant satisfactori. En la nova obreta, si be l' argument no es nou, en cambi s' hi nota bastant moviment escénich y conté ademés alguns xistes de bona lley que 'l públich aplaudí espontáneament.

En la execució s' hi distingiren los senyors Goula, Oliva, Fuentes y Pigrau y la senyoreta Galcerán, los que, junt ab l' autor, varen ser cridats al prosceni al final de la representació.—B. S.

Dolora ⁽¹⁾

I

Se volian de cor: los pares d' ella
 s' obstinavan crudels en dar lo sí,
 y veyent los amants sa trista estrella
 van acordá fugi.

(1) D' un libre inédit.—(N. del A.)

II

Deu sab hont van anar: á la ventura
 estiguéren molt temps sense dí un mot,
 y 'ls pares d' ella, folls, ab amargura
 van buscarla per tot.

III

Ab un tendre infantó (que no 'l compraren)
 á la casa payral van torná al fi
 y aquell *si* que ab amor tant imploraren
 ab lo plor de l' infant van obtení.

IGNASI IGLESIAS.

Fotografias

Encare que m' exposi á que 'm diguin que ningú m'
 ho preguntava, vaig á manifestar als lectors que á mi
 no més m' han retratat una sola vegada. Y d' aixó ja
 fa una pila d' anys: quant era una criatura.

Es á dir, que 'm varen fer retratar.

No sé per qué aquest *prurito* de *maparse*, com deya
 aquell pagés. Quan veig que hi ha gent que 's fa retra-
 tar cada any, ó més sovint encare, y guarda com or en
 polvo la colecció de las seva *efigies* en un album de lu-
 xosas cubertas ó bé en un quadro, posadas per ordre,
 á tall d' auca de radolins, penso que la ximpleria está
 encara molt arrelada en la humanitat, per més que
 diga 'l contrari algú d' aquets poetas que no tenen
 altra ocupació que disparar odas al progrés y á la ci-
 vilisació y que trovan qu' en aquest món tot marxa
 com un tirabuquet.

Perque fassin 'l favor de dirme ab tota franquesa
 si son útils per alguna cosa las tals coleccions fotográ-
 ficas. Jo, per més que hi he pensat, sols he tret per
 conseqüència (deixant apart la de que 'ls fotógrafos s'
 hi guanyan la vida) que no més serveixen pera veure
 los progressos que un fa en la carrera de la vida, con-
 templant la vellesa que ab los anys va apoderantse de
 nosaltres y aixó, al menos per mí, no fa de gayre bon
 veure.

Pera las pocas vegadas que se m' acut contemplar-
 me á mi mateix (altre conseqüència que 's pot treure
 de la afició á retratarse) tinch una máquina fotográfi-
 ca que á tot' hora té lo clixé preparat y está sempre
 enfocada; aquesta máquina s' anomena 'l mirall.

Lo meu procediment... es á dir, lo meu y 'l de molta
 altre gent, té la ventatja de que cada vegada que 'm
 retrato, 'm trovo á poca diferencia de la mateixa ma-
 nera: jove... y lleig, encare que m' estiga mal 'l dirho,
 perque no tinch lo testimoni dels *retratos* passats,
 cosa que no succubeix ab las fotografias propiament
 ditas.

Y l' afició al clixé ha arriyat á tal extrem, que avuy
 dia tot individuó de la classe d' ilustrats, té la seva
 corresponent *cámara obscura* pera 'l seu ús particular
 y tot s' en va parlar de placas, d' objectius, d' ácid d'
 aixó, d' ácid d' alló y moltas altras cosetas pel estil.

Aixis com hi ha qui portat per un sentit práctic y
 actiu digne de tot encomi, elabora per sas propias
 mans fins lo betúm per enllustrarse las botas, també
 hi ha qui estableix á casa taller de fotógrafo y posa

sos coneixements en tant difícil art á disposició de la
 seva familia, amichs y coneguts.

Com se compendrà, la erupeió fotográfica ha posat als
 fotógrafos d' ofici quasi en lo cas de tenir que tancar
 l' establiment y dedicarse á un altre art que no siga
 públich ó del domini del públich.

Perque es lo que deya l' altre dia un d' ells ab llá-
 grimas al ulls:

—Jo, un parell d' anys enderrera, encare 'm gua-
 nyava la vida, no ho dich per alabarme; pero desde
 que la gent ha donat en la malehida afició de com-
 prarse máquinas fotográficas, no fem ni per anar á la
 plassa... ¡Estich desesperat!... Dispensim que m' es-
 punnejin los ulls... Figuris vosté que jo 'm vaig gastar
 un sentit en montar lo meu establiment perque avuy
 dia, ja se sap, si no 's presenta tot ab molt luxu no hi
 ha medi de fer carrera... Sumptuosament decorat, gran,
 claror inmillorable, figuris, un magnífich terrat de
 una casa de quint pis ab entresuelo!...

—Vaja, un taller aéreo.

—Encare que vosté s' en burli, li dich qu' es una
 cosa digna de veure. Donchs, com li deya, ab aquest
 afany que ha entrat á tothom de volernos pendre la
 feyna, lo qu' es á casa, avuy per avuy, no hi entra
 un' ánima... ¡N' hi ha per tirar lo barret al foch!...
 Dispensim que m' exalti... ¡Home, si ja no 's retratan
 ni las minyonas de servey!... es á dir, sí, las retratan
 á casa 'l senyor ó 'l senyoret ó lo que sigal!

Lo desespero dels retratistas ab casa oberta no pot
 ésser més just. Qualsevol per poca coneixensa que tin-
 ga, s' en pot convencer.

Nosaltres, no fa gayre temps, varem assistir (¡bo re-
 cordém ab horror!) á una sessió de fotografia práctica
 que, ab motiu de ser lo seu sant, va donar lo celebrat
 adroguer senyor Ventura, en la magnífica y espayosa
 eixida de casa seva.

Com á introducció, lo senyor Ventura 's dirigí á la
 concurrencia, qu' era escullidíssima, ab un breu pero
 substanciós discurs que poch més ó menos deya aixis:

—Senyoras y senyors: Molts treballs y molt llargas
 vigílias m' ha costat lo penetrar en los secrets qu' en
 son si tanca la fotografia; pero quan se posseheix una
 voluntat de ferro, quan se té una vocació verdadera,
 tots los obstacles se vénen, todas las dificultats desa-
 pareixen y s' obtenen las solucions desitjadas, 's reali-
 san los ideals ab tants afanys perseguits, en una pa-
 raula: 's resolt lo problema, 's fa desapareixe la incóg-
 nita. (*Grans aplausos.*)

—No vaig á ferlos la historia de la fotografia (*Algu-
 nas veus: ¡no! ¡no!*) perque si be sa relació resultaria
 molt instructiva, 'ns faria perdre un temps preciós qu'
 hem d' aprofitar avans de que 's pongui 'l sol. (*Tothom
 mira en l' aire.*)—Aixis, donchs, me limitaré á supli-
 car la benevolencia del auditori, jamay desmentida,
 y ab lo permís de vostés, comensarém la nostra tasca.
 —He dit. (*Grans y prolongats aplausos, alguns senyors
 abrassan al orador. Entusiasme indescriptible en tot-
 hom. . perque s' havia acabat lo discurs.*)

Acte seguit comensá á funcionar l' aparato fotográ-
 fich. La escena resultá bastant divertida. Al principi
 tot eran cumpliments; pero després tothom volia ser
 primer, per lo que va ser precís establir un torn ri-
 gurós.

—Are li toca á vosté, Elvireta, deya l' adroguer-fotógrafo; veurá quina postura més académica vaig á ensenyar-li. ¿Te una flor qualsevol? si pot ser una rosa millor... Está bé... La rosa 's desfulla y s' escampa per terra. Are vosté en una má tindrà un paper qu' ha de mirarse ab desespero y á l' altra un mocador fet una pilota. ¿Qué li sembla?

Lo promés de la Elvireta s' oposá enérgicament á que la noya adoptés tal posició perque era un tant equívoca y podía donar lloch á malas interpretacions. Lo senyor Ventura protestá de la bondat de sas intencions; pero vejent contrariada la seva inventiva, retirá l' idea que havia donat y en conseqüència lo promés, qu' era molt propens al idili, proposá que la seva xicota 's retratés besant ab ternura una poncella y mirant amorosament una carta colocada damunt de una tauleta.

Aquesta posició meresqué 'ls elogis de tothom per la poesia que respira, segons algú feu constar.

Altres y altres actituds—que no mencionarem per no fernos pesats—esculliren los demés concurrents á la festa.

Nosaltres 'n proporcionarem una (de actitud) á cert jove qu' está desenganyat del mon, per qual motiu 's dedica á escriure uns dramas que fan posar pell de gallina.

—Miri, varem dirli, recordantnos de una fotografia exposada temps enderrera en un aparador del carrer Major de Gracia, vosté 's podria retratar de la següent manera: agafa un llibre, com més gran millor, lo forra ab un paper fosch y ab color blanch y ab lletras ben claras, escriu en las cubiertas: *La vida es sueño*. Després s' esbulla 'ls cabells y s' assenta en una cadira. Ab la má esquerra sostindrà sobre 'l jonoll, també esquer, lo llibre, de modo que las lletras puguin ser ben llegidas y per últim, demunt de una tauleta que tindrà al costat seu, té d' haverhi un cráneo que vosté afalagará ab la má dreta. ¿Qué li sembla d' aquesta posició?

—¡Piramidal! respongué 'l xicot entussiamat.

Y 's retratá d' aquella manera.

La festa de cal senyor Ventura acabá ab un animat ball, amenisat per cert individu, que á més de ser borni-del ull dret, toca l' acordeón, lo qual demostra una vegada més que la desgracia may vé sola.

Terminaré fent una observació al ministre de Hisenda. Ja que 's veu tant apurat y tot es buscar economías per aquí y crear impostos per allá, ¿perqué no imposa una contribucioneta á las máquinas de fotografiar?

A mi 'm sembla que surtiria d' apuros y si no 'n sortia ell, al menos 'n surtiriam nosaltres perque potser aixis minvarian los aficionats á la fotografia, qu' es lo que 's tractava de demostrar.

JUST ALEIX.

Vinahi

À LA SENYORETA P. R.

Una caseta cercla ma vinya,
esblanquehida per fora y dins;

desde hont s' ovira asclar la pinya
feresta garça damunt dels pins.

Ben aprop d' ells, hi han prinyoneras,
pressegüés dolços, grats admellers,
nugués garbosos, ceps y pomeras,
molta verdura, rius y vergers.

Sos prats pasturan cabras y ovelles
de blanca llana y abundant llet;
l' herba voleya, mentres novellas
las aus refilan, pel pí y l' abet.

Lo cel que volta dita caseta,
al reç convida mes pur y suau;
tot allí porta, fins l' aureneta,
la font y 'ls ayres respirs de pau.

Quan los bous llauran, xiulant rondallas
distran sa feyna lo bon pagés,
que no li faltan dauradas pallas
pá y xich de gana, foch y 'l demés.

Lo cor s' axampla dins ma caseta,
mes pur estima, mes pur y més;
¿que no hi vols vindrabi ab mí nineta?
—¡Com hi riuriam quan fossim tres!

JOSEPH FALP Y PLANA.

Nostres Corresponsals

St. Martí de Provensals 4 d' Abril 1892.

Sr. Director de LO TEATRO REGIONAL.

Molt senyor meu: Lo diumenge últim per la nit, lo cassino *La unió Sagrerense*, situat en la barriada de la *Sagrera*, doná un concert vocal é instrumental digne dels mellors elogis.

En ell hi debutá com á baix, lo estudiós jove Ramón Thomás, cantant com no es d' esperar d' un principiant, duas árias de las óperas *Ernani* y *Luercia Borghia* respectivament.

Lo Sr. Thomás fou calurosament aplaudit per la numerosa concurrencia y felicitat cordialment per tots sos amichs y demés personas, las quals ja veuhèn en ell á un altre artista per admirar.

Sens més quedo de V. att. y S. S.

LO CORRESPONSAL.

St. Andréu de Palomar 4 d' Abril 1892.

Sr. Director de LO TEATRO REGIONAL

Ahir diumenge en lo important cassino «El Progreso» se posaren en escena las sarsuelas *Tio yo no he sido*, *La Mascarita*, *Chateau Margaux* y *El Monaguillo*, que obtingueren un desempenyo molt acceptable, excepte la última d' ellas que s' hi notá falta de conjunt per no estar suficient ensajada.

Dech mencionar, per lo bé que trevallaren, los senyors Valls, Royo, Gas, Las, Urpi y Coma.

La secció catalana d' aquest centre posá en escena lo preciós drama *Lo pubill* ab un ajust digne d' aplauso Pera demá está senyalada una representació de *Lo punyal d' or*.

Lo «Cassino Andressense» doná també funció, posant en escena lo drama catalá *La Casa Payral*.

X.

Íntima

Com la nau qu' entre las onas
del temporal espantós
ne pert las velas y 'ls árbres
y fins la tripulació,
en lo mar de l' existencia,
plé d' esculls y plé d' horrors,
la barqueta de ma vida
hi deixa trossos de cor.

PRÓSPER GÁNDARA.

Vilanova y Geltrú.

Amorosa

Tots los matins quan boy enjogassada
me deixonda l' aucella ab lo seu cant,
lo primer mot que los meus llávís diuhen
es ton nom adorat.

Si cantant, vaig al bosch ab las cabretas,
al ésse á la voreta del estany,
m' apar veurer en l' aygua crestellina
ta imatge angelical.

Si pels margens saltant, una poncella
la veig qu' esclata en flor, talment m' apar
que son tos célichs llavis ardorosos
y ansiosos de besarm.

Y quan tots los diumenges á la esglesia
á oir missa ab fervor vaig disposat,
me sembla qu' ets tu la sacra imatge
que hi ha en lo sant altar.

J. T. y R.

Societats recreativas

En vista del creixent desarrollo que va adquirint aquesta Secció, y de la infinitat de compromisos que pesan sobre sos redactors, nos veyém precisats á manifestar que no responém de assistir á las funcions de societats que deixin d' enviarnos targeta d' invitació.

Aixó 'ns estalviarà de perdre molt temps. Pera depositar las invitacions y programas en lo Bussó de la Administració, bastà una anticipació d' un dia.

FOMENT CATALANISTA.—Una vetllada importantissima, hi tingué lloch lo 27 del mes passat, favorescuda per numerosa concurrencia. Lo president Sr. Flos y Calcat sigué aplaudit y felicitat per son discurs *Apologia del Regionalisme*.

Se distingiren en la part literaria los Srs. Ciurana, Vallés (Camilo), Balil, Juliá, Oms y Vilar, com també los nens Castells y Vallés (Emili).

Obtingueren merecuts aplausos en la part musical, las Stas. Girbés y Sala y los Srs. Piera, Xifré, Olivella, Laribal, Civil y Vives.

Aixis mateix, sigué molt aplaudit lo improvisat discurs que pronunciá lo president honorari de la Societat D. N. Verdaguer y Callís.

CLARÍS.—Dissapte al vespre tingué lloch lo benefici de D. Trinitari Cirujeda, lo qual se vejé favorescut per numerosa y distingida concurrencia que aplaudí repetidas vegadas lo bon desempenyo que obtingueren las obras posadas en escena. Aquestas foren *En el seno de la muerte á cárrech del beneficiat* y de las Srtas. Castelló y Rodriguez y dels Srs. Bové (S), Deu, Crespo, Puiggener, Fábregas, Roca, Riera, Martorell, Plana y Bernadell.

Terminá la funció ab la sarsueleta *El gorro frigio* la que va ser ben desempenyada.

Lo Sr. Cirujeda sigué obsequiat ab bonichs é importants regalos.

CAMPOAMOR.—Diumenge inaugurarà sas funcions aquesta Societat, vegentse favorescuda per numerosa concurrencia.

Los trasnochadores y *Los carboneros*, sigueren las obras escullidas, en quin acertat desempenyo hi prengueren part las Sras. Vila y Garcia y los Srs. Lopez, Carrasco, Vendrell, Mestre, Estrada, Cortes y Cristófol.

Terminada la representació hi hagué ball de Societat.

LOPE DE VEGA.—Diumenge últim tingué lloch una extraordinaria funció á benefici de D. Francisco Sabat.

Se posá en escena lo preciós drama *Lo ferrer de tall*, obtenint un conjunt molt agradable premiat ab seguits y llarchs aplausos, ben merecuts per cert, ja que tots quans hi prengueren part estigueren bé en sos respectius papers, per quin motiu farém menció de las Sras Bolea, Pau, Roura y Mercader; y de los Srs. Sanz, Olivé, Mercader Carbonell, Esteve y lo beneficiat que se l' obsequiá ab bon número d' artístichs y valiosos regalos.

Terminá la representació ab la comedia *Los valientes*.

Avans de passar á ressenyar altre Societat, devém fer constar que la ressenya que ab lo nom d' aquesta ferem en lo número anterior, guiats per haver sigut en lo mateix local, no tenia res que veurer ab la Societat *Lope de Vega*, donchs dita funció anava tant sols á cárrech del desgraciat autor de *La mujer traidora*.

ESQUERRA DEL ENSANCHE.—Diumenge al vespre se posá en escena la bonica comedia castellana *El sombrero de copa* y la en un acte *El sueño dorado*. Hi prengueren part las Sras. Festalardo, Santana y Caparó junt ab los Srs. Palaudarias, Sala, Rodriguez, Roig Gomez, Vila, Lopez, Parera y Serra.

ANTICHS GUERRERS.—Aquesta humorística Societat doná funció diumenge al vespre, posant en escena la sarsuela *Viva mi niña* y la bonica parodia catalana de *La Mascota*, ab títol de *La Marmota*.

Lo Sr. Mirabent, que cada dia ho fa millor, hi estigué molt acertat.

També se feren mereixedors dels aplausos las Srtas. Vila y Palá y los Srs. Vilaplana, Fuster, Mestres y lo coro d' homes.

J. XIMENO

LA BRUJA.—(OLIMPO).—Bonich era l' aspecte que presentava dissapte passat aquest local, en 'l que s' efectuà 'l benefici del soci de la mateixa Societat D. Lluicià Dey. Se posà en escena *El chaleco blanco*, *Ki-ki-ri-ki* y lo monólech *¿M' caso?* en quals produccions obtingueren aplausos las Srtas. Ferrer, Puchol, Rumiá, Campos y Roca y los Srs. Puiggari, Marxuach, Dey, Vidal, Mora, Virgili, Martí, Gatuellas, Tugas y Carbonell. Per causas imprevistas se suspengué l'estreno del juguet *Per compromís*. Lo monólech mes amunt citat fou recitat ab aplauso pel actor D. Ramón Oliva. Acabá tan escullida funció ab un ball de Societat.

ERNANI.—Ab un plé á vessar s' inaugura dissapte últim la numerosa Societat d' aqueix nom. La funció que 's designá per la apertura foren las comedias *El maestro de baile* y *El sueño dorado*, essent molt aplaudidas las Srtas. Mas y Notó y los Srs. Andreu, Samsó, Cisco, Mey, Bianchi y Correa. Després hi hagué ball. ¡Quina llástima que per inauguració no escullis alguna producció catalana!

ROGER DE FLÒR.—En obsequi del digne president d' aqueix Centre, D. Lluís Bracons se doná una funció diumenje á la tardè, que 's vegé en extrém favorescuda. *Los valientes*, *Un cop de telas*, *El Arcediano de San Gil*, *Aucells de jardí* y *La casa de campo*, foren las obras que 's representaren, alcansanthi aplausos las Srtas. Azcuado, Lloret y Rodriguez y los Srs. Serrat (J. y E.) Cuesta, Saenz, Blazquez, Prats, Suquero, Balañá, Demestres, Beca, Costa, García, Aviño, Fábregas, Rozal, Manso, Pi y Torrens. Se obsequiá al beneficiat ab alguns valiosos regalos. Nostra enhorabona.

CAMPOAMOR.—(GRACIA).—Diumenje á la tarde se inaugura la Societat d' aqueix nom, constituída per la majoria dels socis de la que porta per nom *Argensola*. Lo local, qu' es lo que ocupa la *Banya Graciense*, presentava un aspecte més que sorprendent. Las produccions *Infanticidi* y *Arturo de Fuencarrale* se posaren en escena, alcansanthi unánims aplausos la bella Srta. Garzón y Sra. Guixá y los Srs. Estruch, Barberan y Sirvent. Especialment aquests dos últims, en la segona de las mencionadas obras, hi estigueren inimitables, veyentse retribuïts per constants aplausos. Per donar mes relleu á la inauguració, se vegeren favorescuts per la presència del eminent polítich D. Nicolás Salmerón, que sigué obsequiat pel coro de *La Banya* que cantá dugas aplaudidas pessas del seu repertori.

ARGENSOLA.—(GRACIA).—Alguns dels antichs sócis s' han encarregat de continuar la Societat d' aqueix nom y diumenje á la tarde s' inaugura la nova constitució, posant en escena lo drama catalá *Las joyas de la Roser*, desempenyat ab acert per la Sra. Vila y per los Srs. Gras, Vilarrubies, Bonnin, Masvidal, Riera, Barraldés y Costa.

SOCIETAT X.—(GRACIA).—Plé com de costúm estava lo diumenje passat á la tarde aqueixa favorescuda Societat, representantse ab aplauso lo drama *Ley suprema*, per la Sra. Cerdá y per los Srs. Mer, Bechs, Gil y Fos. Després, com de costúm, hi hagué lo imprescindible ball.

CASINO ARTESÁ.—(GRACIA).—*Hija y madre ó An-*

drés el saboyano, se posá en escena lo diumenje últim, prenenthi part ab acert, las Srtas. Rodés, Casas y Buxadés y los Srs. Ferrán, Villar, Galindo, Reig y Callís.

BANYA GRACIENSE.—Favorescuda se vegé la funció que 's doná en aqueix local lo diumenje passat, representantse la comedia *Lo que no puede decirse*, obtenint aplausos la Sra. Mayorga y los senyors Jener (pare y fill), Cosme y Arqués; especialment lo Sr. Cosme que hi estigué bastant acertat.

FOMENT PROTECTOR.—(GRACIA).—Equivocadament digüerem en lo passat número ressenyant la funció que 's doná l' últim diumenje en aqueix local, que hi havian pres part la Srta. Sugrañes y 'l Sr. Freixa, no essent aixó cert, donchs á última hora s' encarregaren de sos respectius papers la Sra. Vila y 'l senyor Bonnin. Lo drama *Lo ferrer de tall*, se representá lo passat diumenje, alcansanthi aplausos las senyoras Mayorga, Baró, Vila y la Srta. Satorra y los senyors Llavallol, Rousset, Busquets, Masbernat, Matias y Llimona.

CÍRCOL DE PROPIETARIS.—(GRACIA).—Dos sarsueles se representaren diumenje á la nit en aqueix importantíssim Círcul, tributantse una ovació á tots quants hi prengueren part, especialment en *Sensitiva*, en la que la Sra. Mateu hi ratllá á gran altura, acompanyantla acertadament en son desempeñyo la Sra. Gonzalez y Srta. Garzón y los Srs. Balmanya (Manel), Lambert, Montaner, Ginestá y Pons. Després se representá també *Dos millons*, resultant ben ajustada.

ATENEO MARQUÉS DE LA MINA.—Un éxit va alcansar lo drama *Lanusa*, posat en escena diumenje passat, gracias á la bona execució que hi donaren tots quants hi prengueren part, especialment la Sra. Puchol (D.) y los Srs. Llorens, Fiol, Roca, Corbera, Palmer, Puig y Casal. Lo primer de dits senyors, feu una creació de son paper. Acabá la funció ab la sarsuela *Picio Adán y C.^a*, desempenyada ab acert per la Sra. Puchol y los Srs. Clapera, Vilardell, Font y Solá.

PICIO ADÁN Y C.^a—Concorreguda estava la funció que 's doná lo diumenje á la nit en aqueixa favorescuda Societat, la que posá en escena las comedias *La casa de campo* y *Caerse de un nido*, tributantse aplausos per son bon desempeñyo á la Srta. Virgili y senyors Virgili, Mas, Domínguez y Ros. Terminá la funció com de costúm, ab tercerillas.

R. OJEDA.

Carta d' un cómic tronat

(FRAGMENT).

¡Ay! Lector meu estimat,
si esta carta vols llegí
sens pararte á mitj camí,
potser que logri enterat
de que so un cómic tronat
pro ab mes empenta qu' un miura...
¡Solsament que no puch viure!
Per xó lamento de cor
que las voltas que m' han mort

hagi sigut de per riure.

Jo me hi vist en posició
(en-escena, entengas bé);
á n' allí he sigut banqué,
y també Comendadó.

Conde, Marqués y Baró,
gastant joyas de molt cost;
he tingut á Deu per host
y fins so dictat la lley,
he sigut Príncep y Rey.

¡Y no tinch ni un pá á la post!

Las obras de ma elecció
prou en tolas hi han convits,
pro 'ls pollastres y embutits
me 'ls presentan de cartró.
Algún llonguet (Deu nos dó)
sols arreplego algún dia;
pero aixó no m' assasia
y al mateix temps es molt trist,
pero si menjo, está vist,
¡es sols de guarda ropia!

Hi ha empresaris de molts gustos,
la major part de vegadas
si cobro es á garrotadas
ó quan menos á disgustos.

Si tot lo guanyat en sustos
ab moneda hagués cobrat,
¿per qué mes felicitat?

Are sols tinch amarguras,
dona, sogra y criaturas
¡y lo de casa empenyat!

Y seguint d' esta manera,
mé vaig tornant un sach d' ossos
y algún dia 'm caurá á tróssos
ma pobreta calavera.

Aixó á n' á mí 'm desespera
y no 'm deixa está en repós.

Are fa un fret rigorós
y ab ell me las tinch molt tiessas;
jo que so fet tantas pessas,
¡ni una bona 'n tinch de eós!

Lectors meus, per compassió,
me crech tenir condicions
y si per las eleccions
me voteu per regidó,
ho agraahiré de debó.

Puig la casa Ajuntament
será lo meu element,
faré comedia y no rara,
millor que la que fins are
Barcelona ha estat veyent.

Valencia.

JULI JENER.

Novas

Lo full del drama «L' Agulla» que repartim avuy
porta las planas 33-34 y 47-48, corresponents al tercer
plech de 16 planas.

✦✦

No obstant de que s' están fent obras en lo local

hont está situada nostra Administració, aquesta conti-
núa en lo mateix lloch, fins que arregladas las boti-
gas quedi definitivament fixada en lo nou local que
s' está acabant en la mateixa casa del carrer de la
Unió núm. 2.

✦✦

Sembla que la empresa del diari *La Renaixensa*,
tracta de publicar un folleto que contindrà la futura
Constitució catalana, aprobada per la reunió de Man-
resa y á mes los discursos allí pronunciats. Es á dir,
una especie de diari de sessions.

Encara qu' es fácil que á nosaltres no 'ns en envien
cap, puig tampoch vam ser invitats al cónclave man-
resá, no per aixó deixarem de parlarne á sa sortida.

✦✦

Hem llegit en algun periódich local que D. Joan Pe-
relló y Ortega, conegut empresari de teatros y propie-
tari del periódich «Lo Teatro Catalá» está malalt de
gravetat, per qual motiu la setmana passada se vá sus-
pendrer la publicació de dit setmanari.

Nos alegrarem de la millora.

✦✦

Han visitat nostra redacció los periódichs «Revista
del Ateneo Obrero» d' aquesta ciutat; «El Vigia Manre-
sano»; el «Diario de Villanueva y Geltrú» «La Veu Jo-
venil» de Vilafranca; «El Trancazo» de Sans; y «La
Fraternidad», de Manresa.

Agraíhím la atenció y corresponém ab nostre cambi.

✦✦

«La Veu Jovenil» periódich de Vilafranca, reproduhi
las Bases del concurs d' Epigramas que publicarem en
lo núm. 7 de LO TEATRO REGIONAL y quin terme d' admi-
sió de treballs acaba ants de la publicació de nostre
núm. 12. Doném las gracias á nostre colega vila-
franqui.

✦✦

Avuy deu comensar la temporada de primavera, en
lo teatro de la Societat coral de *El Porvenir*, una im-
portant companyia de vers, baix la direcció del repu-
tat actor, D. Lorgio Planas, figurant en las llistas las
distingidas actrius, D.ª Mercés Abella y D.ª Candelaria
Tarés.

Lo repertori anunciat es selecte, compost de lo mes
important del catalá y castellá.

✦✦

Lo «Foment Catalanista» donará una série de con-
ferencias sobre las Bases de la Constitució regional
Catalana; tindrà lloch la primera avuy dissapte á las
nou del vespre, disertant D. Narcís Verdaguer y Callís
sobre la totalitat de ditas Bases. Aquestas conferen-
cias serán públicas.

✦✦

En lo Círcol de la Esquerra, Aribau 29, demá diu-
menje á las 9 del vespre, tindrà lloch lo solemne re-
partiment de Premis als autors llorejats en lo 3.er Cer-
támen de *La Seba*.

Lo fallo estará de manifest tots los dias de 12 á 2 del
matí en la secretaría, Valldoncella, 27, primer.

La extensió del mateix nos priva de insertarlo á con-
tinuació.

Enigmas

LOGOGRIFO NUMÈRICH

(NOU SISTEMA).

1 =				4					
2 =			1	7	9				
3 =			1	2	3	4	9		
4 =		1	9	6	3	2	4	9	
5 =	1	2	3	4	5	6	7	8	9
6 =		1	9	3	4	5	6	9	
7 =			1	5	2	3	9		
8 =				1	8	9			
9 =					9				

La meva sis de dispesa
(dona vella que 's diu *quinta*)
te un parell de colometas,
la *dos* y la *tres*, sas fillas.

No sé de fixo quan fá,
pro vaja, diguéim vuyt días
vam sortir á dá un passeig
pel plá de la Boquería,
quan de sobte, vingan crits,
plors, gemechs, ¡ays! corredissas,
per haver fugit del Parch
una *quarta* que corria.

Passat que lo susto fou
y trobantse desfallidas,
menjaren un xich d' *hi-nou*
ab bon vi d' Andalusía,
y ellas qu' ho troban tot *vuyt*
me diguéren ja tranquilas:
—Vosté que te *algo* de *set*
agafi paper y tinta
y sobre lo qu' ha passat
alguna coseta escriga.

JORDI MONTSERRAT.

TERS DE SÍLABAS

.
.
.
.
.
.
.
.
.
.

Horizontalment y verticalment substituir los punts
ab lletras que donguin: 1.ª, lo nom d' un actor; 2.ª, á
Montserrat ne venen; 3.ª, carrer de Barcelona.

C. MARTÍ.

COMBINACIÓ NUMÈRICA

.
.
.
.
.
.
.
.
.
.

Substituir los punts per números de modo que sumats
vertical y horizontalment dongui per resultat 42.

TIMBALETS.

TRENCA-CLOSCAS

D. CARMEN DICATE

TARRASA.

Formar ab aquestas lletras lo nom de tres carrers
de Barcelona.

PEP SERRA

GEROGLIFICH

X
A K R T O
L
O O O O
L
L I B R
:
:

PAQUITO.

(Las soluciones en lo próximo número).

CONCURS DE ENIGMAS

Plechs rebuts pera lo primer Petit Concurs, quinas ba-
ses varen publicarse en lo n.º 7.

- Número 1.—A. Pallejá (Dtor. Tranquil).
» 2.—Joseph Escachs y V.
» 3.—Jaume Llopert y Munné (Hostafranqui).
» 4.—Claudi Mas (Jordi Monserrat).

Soluciones als Enigmas insertats en lo número 9.

Xarada I: PAPALLONA.

» II: PICAPOLL.

Doble triángul: ÀFRICA, ÀRNICA.

Anagrama: BATLLE, LLEBÀT.

Ters de sílabas: MO-CA-DÓ

CA-MI-LO

DO-LO-RAS

Geroglífich: COM MES ANYS MES DESENGANYS.

Correspondencia

R B. de Girona: gracias per la composició, de lo altre ja avisa-
rém, n' han sortit 30 y 4.—C. Freixas: la *xarada*.—Prosper Gán-
dara: desde lo present ja anirà vejentho.—A. R. Snipnac: admés.
—Sotit: no vá.—Pep Jan: es poch.—Joseph Falp y Plana: anirà
la segona, la primera si la toqués algo, també.—Llorens Camps y
Vinyas: veurém en altre cosa.—Joseph M. Grau: anirà *Nevant*.—
Un de fora: anirà l' *Intringulis*.—Francesch Torres: cregui que
ha sigut un mal *Somni*.—Domingo Bartrina: está bé, envihi algo
humorístich.—M. Gaspar y X: aixó ja es altre cosa.—Riteta Mar-
tí: sab que per ser dona ho fá bastant. . malament.—M. Solá:
massa llarch.—Un lector: tot vindrà á son temps —A. A. Ton: es
fluixet —B. Sagrera: home ¡quin mirall més comprometedor!—
Cintet Barrera y Pep Serra: que han fet societat? no 'ls ho apro-
vo.—Joseph Escachs y V.: veurá lo *problema*.—Peret dels ven-
talls: ara, ara si que sí.—Martí Adroher: mil gracias, será servit
—J. Franquesa: ab *franquesa*, no serveix.— M. Rubí anirà lo seu.

La Catalana.— Imp. de J. Puigventós, Dormitori de St. Francesch 5.